

שני סדרי לחם הפנים ושני הבזיכים, וכן הסדרים כלפי הבזיכים – מעכבין זא"ז (ואכלהו... חק עולם. ואעפ"י שהכתוב מדבר על אכילתם, עולה הוא על הדבר כולו). סולת ושמן במנחה מעכבים, בין לענין מידתם ובין לענין קיומו של האחד כלפי חברו (מגרשה ומשמנה. ועתוס').

קמיצה בידו ממש ולא בכלי כמדת קומצו – מעכבת לדעת רב (ששנה הכתוב לעכב; בקמצו, וימלא כפו). ולשמואל אינו מעכב (שאינן למדים דורות משעה).

ג. לדעת רב משמע שלמדים דורות משעה (ע' שפ"א). ולשמואל אין למדים. אך אם שנה הכתוב כמה פעמים בענין שלשעה, כגון בקרבנות הנשיאים – למדים.

א. כתב בשפת אמת שמסתבר שהלכה כרב, והעיר על השמטת רמב"ם דין קמיצה ביד אם מעכבת.

ב. מצינו מקומות שלמדים משעה לדורות לכולי עלמא – כאשר מסתבר הדבר, או בענין שאינו אלא גילוי מלתא וכדומה (עתוס' כאן ובסנהדרין מה. ד"ה מנין. וע"ע בספר אור הישר; יד דוד זבחים ס.).

ג. במקומות אחרים מבואר שאין למדים לשעה מלדורות (להלן נו. זבחים מת:).

ד. קודם הקמיצה, מגיש הכהן את המנחה לקרן דרומית מערבית של המזבח החיצון כנגד חודה של קרן, ודין לדברי רבי אליעזר, בדרומה של הקרן היה מגיש, באמה הסמוכה למערב, וא"צ כנגד החוד דוקא (עפ"י רש"י בסוטה יד: שטמ"ק ושפ"א זבחים ס:).

הלכה כחכמים.

ההגשה אינה מעכבת.

לדברי רבי שמעון ההגשה טעונה כהונה, ואולם מסתבר שאם הגישה זר – לא פסל אף לשיטתו (עפ"י קרן אורה יח:). וכן כתבו ראשונים, שאם הגיש זר – יחזור ויגיש כהן (ערמב"ם פסוה"מ ז, ו; ריטב"א קדושין לו:). ואולם אין הור חייב עליה מיתה (עפ"י משנה זבחים קיב:).

דף כ (כא)

לג. א. האם מליחת הקרבן מעכבת? והאם צריכה כהונה?

ב. אלו דברים טעונים מליחה ואלו אינם טעונים?

ג. אלו דינים משותפים למנחה ולאברי הקרבנות ואינם בדם, ואלו משותפים למנחה ולדם ואינם באברים?

ד. המתנדב עצים למזבח – מה דינו?

א. לסתם מתניתין [כפירוש רב יוסף], המליחה אינה מעכבת. ולדברי רבי יהודה ורבי שמעון בברייתא – מעכבת, אם משום שנאמר בו ברית (כה'אבעית אימא'), או סוברים שא"צ שישנה הכתוב לעכב במנחה [אפשר משום שכתוב בה 'חוקה'] (כ"ג משאלת רב הונא. וע' בחדושי הגר"ר בענגיס ח"ב מז, א).

הרמב"ם כתב שהמליחה מעכבת במנחות אך לא בזבחים. ובספר יראים פסק כסתם מתניתין כפירוש רב יוסף, שהמליחה אינה מעכבת.

המליחה צריכה שתעשה ע"י כהן, שהרי היא נעשית בראשו של מזבח ואין זר קרב לגביו. ומדברי אביי מבואר שאין הדבר מעכב.

וכן פרש הרמב"ם את משנתנו. ולרב יוסף, אפשר שפוסל ואפשר שאינו פוסל (עפ"י קרן אורה). ולהלכה – זר שמלח לא פסל (רמב"ם; לקוטי הלכות).

ב. קומץ המנחה טעון מלח (וכל קרבן מנחתך במלח תמלח). השירים אינם טעונים.
י"א שלכתחילה מולחים הכל. ויש חולקים.

לבונה, אף זו הבאה בפני עצמה – טעונה מלח. וכן: מנחת כהנים, מ' כהן משיח, מ' נסכים, אימורי כל הקרבנות ואברי העולות, בין עולת בהמה בין עולת העוף – כולם טעונים מלח. דם ונסכים – אינם טעונים מלח (מנחתך – יצאו אלו שאינם דומים למנחה, שאין אחרים באים להם חובה).

הרמב"ם כתב שהמתנדב יין – מולחו (וע' במפרשים).

עצים – המתנדב להביא עצים מסוימים למזבח; לדברי רבי טעונים מלח, שהם כקרבן גמור. ולחכמים – אין טעונים.
קטורת; לחכמים שבברייתא (כא) – טעונה מלח. ולר' ישמעאל בנו של ר' יוחנן בן ברוקא – אינה טעונה (שאינה דומה למנחה, שזו במזבח החיצון וזו בפנימי).
הלכה כחכמים.

ג. המשותף למנחה ולאברים – אחרים באים חובה להם – עצים. ואין לומר כשם שמנחה באה עמה לבונה לחובה, כך הדם בא עמו נסכים – שאף אם ננקוט שהנסכים באים בגלל הדם ולא בגלל האימורים, מ"מ אין זה דומה ללבונה שבאה עם המנחה בכלי אחד; עולים לאשים; קרבים רק במזבח החיצון; חיבים עליהם משום נותר, טמא, מעילה; שניהם דבר מאכל שרגילים למלחו (עתוס).
המשותף למנחה ולדם – שניהם 'מתירים'; נפסלים בשקעה"ח. (שניהם אין חיבים עליהם משום פיגול מפני שהם 'מתירים'. עפ"י גמרא לעיל יד; תוס').

ד. המתנדב עצים – מביא שני גזירים. כאשר נדר להביא עצים מסוימים, שאמר: 'הרי עלי להביא עצים אלו' (תוס'), לדברי רבי הרי זה כקרבן מנחה, וטעונים מלח והגשה, וכן טעונים קמיצה (רבא), ועצים אחרים עמם (רב פא). ואם הקריבן בחוץ – חייב. ויש בהם מעילה (תוספתא שקלים, ג).
וכן צריכים ימין וקידוש כלי (תוס'). ויש בהם דין פיגול לאחר שנקמצו, כשאר דברים שיש להם מתירים. וחיבים עליהם משום טומאה [למ"ד בזבחים לד], לרבי (תוס' להלן כא. ד"ה יצאו).
ולדברי חכמים אינם כקרבן ממש ואין נוהגים בהם כל אלו.
פסק הרמב"ם כחכמים שאין בהם מליחה (וע' מל"מ איסור"מ ו,ג; ברכת הובח להלן פה; צ"ק ומנחה טהורה שם).

דף כא

לד. האם אסור מהתורה לאכול דם באופנים דלהלן:

- א. דם שבושל.
- ב. דם שהומלח.
- ג. דם שהוקפא (= שהוקרש).
- ד. דם בהמה טמאה.